

“จริยธรรมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต”

ป่วยเสวนาสัญจร จันทบุรี

วงเสวนาเล็ก ๆ ถูกตั้งขึ้นในรั้วมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนพูดคุยเรื่องราวของผู้ชายคนหนึ่ง ที่มีชีวิตเป็นต้นแบบ อย่างมากด้วยคุณค่าและความหมาย หวังที่จะทำให้คนรุ่นหลังที่เกิดใหม่ได้รู้จักเขามากยิ่งขึ้น “นายป่วย อิงภากรณ์” สามัญชนที่ยิ่งใหญ่ของแผ่นดินไทย

นายป่วย อิงภากรณ์ เป็นคนที่มีความเป็นมนุษย์มากที่สุดคนหนึ่งเป็น นักพัฒนาที่มีพระคุณต่อลูกแม่โดม ท่านลาออกจากผู้ว่าราชการชาติ เป็นคนแรกที่เสนอให้รัฐกู้เงินด้านการศึกษาไม่เคยมีใครกล้าคิดแบบนี้ เป็นคนกล้าหาญรักความยุติธรรม ท่านต้องการสร้างบัณฑิตให้รับผิดชอบต่อสังคม สร้างความเป็นธรรม หวานเมตตาพัฒนา เพื่อให้เข้าถึง ชาวบ้าน ได้มากขึ้น สร้างเศรษฐกิจคนเล็กคนน้อยในพื้นที่ต้องเข้ม แข็งยั่งยืน

เวทีเริ่มต้นด้วยการกล่าวเปิดงานของ ผศ.กรรณิการ์ เผือกนำผล คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ “รู้สึกเป็นเกียรติที่มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้เป็น 1 ใน 10 ที่เป็นส่วนหนึ่งในการจัดการรำลึกถึง อ.ป่วย ตามภูมิภาค ท่านเป็นผู้ปรารถนาดีต่อสังคม และประเทศชาติ หวังสร้างสังคมที่มีสมรรถภาพ เสรีภาพ เมตตา ไม่เคยแสวงหาอำนาจ ผลประโยชน์ อามิสสินจ้างใด ๆ ท่านมีเพียงความรักชาติ มีความกล้าหาญทางจริยธรรม ไม่ยอมก้มหัวให้กับอำนาจฝ่ายใด เป็นตำนานอยู่ในใจของเราทุกคน ทำให้พวกเราได้เข้าใจความคิดความอ่าน สร้างสรรค์ให้เกิดความยุติธรรมต่อสังคม บนวิถีสันติประชาธรรม”

คุณกษิต อันทนาร กรรมการมูลนิธิเสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป ผู้ดำเนินรายการได้เปิดวงพูดคุยโดยเริ่มจาก **คุณบุญสม อัครธรรมกุล** ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายศิษย์เก่าสัมพันธ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และเป็นอดีตนายกอมธ. “อ.ป่วย เสียชีวิต เมื่อปี 2542 แต่ผมเข้ามา.ธรรมศาสตร์ปี 2521 ซึ่งไม่ทันอ.ป่วยแล้ว วันนี้ผมมีข้อเขียนที่ผมคัดมาจาก 12 ท่านที่รู้จักตัวตนที่รู้จักอ.ป่วย ทั้งที่เคยเป็นลูกศิษย์ เคยร่วมงาน หรือคนที่เคยร่วมชะตากรรมกับอ.ป่วย มาให้เรียนรู้อะไรกัน อ.ป่วยท่านเป็นคนธรรมดาสามัญ ที่หาเงิน ให้ตัวเอง เมื่อเรียนหนังสือท่านเชื่อว่าคนเราจะเรียนเก่งต้องอยู่ที่ ความขยัน ความตั้งใจ ความมุ่งมั่น ก็สามารถเป็นคนเรียนเก่งได้ อ.ป่วยเป็นคนจีน เวลาท่านไปเรียนหนังสือมักจะถูกคนล้อว่าเป็น แจ็ก แต่ท่านก็เป็นลูกแจ็กที่รักผืนแผ่นดินไทยยิ่งนัก”

จากข้อเขียนอ.ยงยุทธ ยุทธวงศ์ ซึ่งมีศักดิ์เป็นหลานของอ.ป๋วย อดีตรองนายกรัฐมนตรี ท่านเคยเขียนถึงอ.ป๋วยไว้ว่า “ลุงป๋วยเปรียบเสมือนมาตรฐานทองคำของครอบครัว เป็นตัวอย่างที่พวกเราพยายามดำเนินรอยตาม ใครก็ตามที่ได้รับการเปรียบเทียบกับเหมือนลุง ถือเป็นคำชมที่ดีที่สุดที่พึงจะได้รับ ใครกตัญญูต่อพ่อแม่ ใครอุปถัมภ์ครอบครัว ใครรับใช้ประเทศชาติในตำแหน่งที่สำคัญ ๆ คนคนนั้นเข้าสู่มาตรฐานทองคำเหมือนลุง มีบางอย่างที่พวกเราในครอบครัวไม่สามารถทดสอบตัวเองเหมือนอย่างลุงคือ ความกล้าพูด กล้าทำในสิ่งที่เชื่อมั่นว่าถูกต้อง แม้จะเกิดอันตรายก็ตาม”

ข้อเขียนของ อ.นริศ ชัยสูตร รองปลัดกระทรวงการคลัง ซึ่งก็เป็นหลานอ.ป๋วย ก็ได้เขียนเอาไว้ว่า “ท่านเป็นคนที่ชอบให้ ทั้งในที่ทำงาน ในหมู่ญาติ หลานที่พ่อแม่ มีปัญหา ก็จะช่วยเหลือเรื่องการเงิน ในทุกปีท่านจะส่งเงินให้หลานทุกคน ผมได้รับเงินแต่ะเลี่ยทุกปี แม้เข้ามหาวิทยาลัยแล้ว แม้ในช่วงเวลาที่ท่านลำบากอยู่ ให้มากให้น้อยก็ยังให้” จาก ข้อเขียน นี้จะเห็นว่าอาจารย์ป๋วยทำให้เราเห็นว่า ชีวิตคนเราเก็บออมไว้พอใช้ ไม่ต้องเก็บออมเพื่อความมั่นคง การดำรงตำแหน่งจากหลายตำแหน่งทำให้มีเงินจากหลายที่ แต่ท่านไม่เคยเก็บเพื่อมาใช้ส่วนตัวเลย ยังแบ่งปันให้กับคนที่มีโอกาสน้อยกว่าเสมอ

หรือแม้แต่ อ.รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ ลูกศิษย์ก้นกุฏิของอาจารย์ป๋วย ก็เขียนไว้ว่า “อ.ป๋วยเกิดในตระกูลสามัญชน เต็มโต ตายอย่างสามัญชน แสดงให้ลูกเห็นว่า วิธีแห่งสามัญชน เป็นวิธีที่ยิ่งใหญ่ และงดงามได้ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับชั้นชน ฐานะ ตำแหน่ง อภิสถิที่ที่ได้รับ แต่ขึ้นอยู่กับ ความเป็นมนุษย์ เราได้สูญเสียคนที่มีความเป็นมนุษย์ ใครเกิดมาน้อยรัฐต้องหยิบยื่นให้มาก หลักของความยุติธรรมในสายตาอ.ป๋วย หวังจะเห็นรัฐ สวัสดิการ ตั้งแต่แม่ และเด็ก ถึงวาระสุดท้าย ณ บัดนี้ สังคมไทยได้สูญเสียพลเมืองที่ดีที่สุดคนหนึ่ง ที่ไม่หวังผลอะไรตอบแทนจากแผ่นดินไทย แม้แต่อนุสาวรีย์”

คุณธรรม จริยธรรม เป็นรากเหง้าของจิตวิญญาณ ทฤษฎีทางจริยธรรม มันสะท้อน อะไรบ้างกับตัวอ.ป๋วย อึ้งภากรณ์ ผมคิดว่า หนึ่งประสบการณ์ทางสังคม ปรโตโมหะ คือการ ได้ฟัง การได้รับการอบรมจากแม่และอา มีผู้ปกครองดี เลี้ยงดูดี หล่อหลอมทำให้เกิดความเฉลียวฉลาด สติปัญญา ถือกุญแจดอกแรกที่ทำให้ อ.ป๋วยมีสัมมาทิฐิ การมีความคิดเห็นที่ถูกต้อง เห็นอย่างถูกต้องและเห็นตามความเป็นจริง สองมีจิตใจดีงาม สามการรู้จักคิดวิเคราะห์ แยกแยะ ซึ่งถ้าเปรียบเป็นต้นไม้ สิ่งเหล่านี้คือรากที่สำคัญของอ.ป๋วย ก่อให้เกิด ลำต้นที่งดงาม คือ มีความเชื่อมั่นในอำนาจตนเอง มีวิสัยทัศน์ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เสมอต้นเสมอปลาย ซื่อสัตย์ จึงส่งผล คือ เป็นคนดีต่อสังคม ซึ่ง ดร.เชษฐนิรันธร อรชุน รองคณบดี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้วิเคราะห์อาจารย์ป๋วย ผ่านทฤษฎีต้นไม้ ทาง จริยธรรม ให้ได้มองเห็นร่วมกัน

ปิดท้ายวงเสวนาด้วย สกฤทธิ จันทรพุ่ม ผู้ก่อตั้ง Ma.D Club For Change พูดถึง

“จริยธรรม มันเกี่ยวข้องกับอะไรกับตัวเรา หลายคนยังไม่รู้ว่า วิชาที่เราเรียนในปัจจุบัน มันล้าหลังไปกี่ปีแล้ว แล้วอย่างไร สิ่งที่เราเรียนเป็นความรู้ที่เข้าไปแล้วกับโลกในอนาคต ทำไมต้องมาฟังคนพูดถึงอ.ป๋วย ที่ถามน้องที่ออฟฟิศ ว่าจะทำเรื่องอ.ป๋วยให้คนรุ่นใหม่รู้จักต้องทำอะไร น้องถามกลับว่า ป๋วยเกี่ยวข้องกับผม? ทำไมผมต้องฟังเรื่องของคนคนนี้ด้วย จะเห็นว่าโลกเปลี่ยนไปหมด แต่สิ่งสำคัญคือกระบวนการเรียนรู้ คุณจะไปหาความรู้ได้อย่างไร ทุกอย่างมันเปลี่ยนไปเร็ว คำถามคือตัวเราที่เป็นคนหนึ่งในโลกที่เปลี่ยนไปเร็ว มีปัญหาเยอะมาก จะทำอย่างไร

“ย้อนกลับมาที่อ.ป๋วย แนวคิดอ.ป๋วย จากครรภ์มารดาสู่อะริราชกุมาร มีใครเคยได้ยินชื่อนี้บ้าง ถ้าได้ลองอ่านบทความนี้ดู จะตอบว่า แนวคิดอย่างนี้กับปัจจุบันมันไม่ล้าสมัยเลย ทำไมคนคนหนึ่งเมื่อ 50 ปีที่แล้ว สามารถคิดและเขียนให้แนวทางสังคมไปเป็นแบบนั้น หลักแนวคิดจากเกิดจนตาย กว่าที่จะพัฒนาได้ ระบบสาธารณสุข ใครเจ็บป่วยควรได้รับการรักษา ซึ่งเมื่อ 20 ปีที่แล้ว มีเป็น 10 แบบให้เราเลือก ปัจจุบันสามารถทำได้ มีหลักประกันสุขภาพ ประเทศทั่วโลกก็มาดูงาน คำถามคือทำไมบ้านเรายากจน จึงทำแบบนี้ได้ สิ่งเหล่านี้มีพัฒนาการของมัน หลายคนบอกไกลตัวไม่เห็นเกี่ยว แต่ออนาคตก็ไม่แน่ว่าจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย ทั้งหมดทั้งหมดคือเรื่องการลงมือทำ การเรียนรู้ในปัจจุบันเป็นเรื่องการลงมือทำ เป็นเรื่องวิธีการหาความรู้ เราต้องตั้งเข็มทิศไว้แต่เนิ่น ๆ เชื่อว่าคนอย่างอ.ป๋วย เป็นต้นแบบได้ เป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจได้ แต่สิ่งสำคัญเราต้องลงมือทำ เพราะโลกเปลี่ยนเร็วมาก”

คุณเคยถามตัวเองไหมว่าชีวิตมีเป้าหมายต่อสิ่งใด คุณเคยถามตัวเองไหมว่าคุณศรัทธาต่อสิ่งใด คุณเคยฟังหัวใจตัวเองไหมว่าคุณต้องการสิ่งใด คำถามเหล่านี้ ได้มีบุคคลคนหนึ่ง พยายาม ค้นหาคำตอบด้วยตัวของเขาเอง พยายามลงมือทำให้เห็นต่อศรัทธาที่เขามี พยายาม บอกว่า หัวใจของเขาต้องการเห็น “สันติประชาธรรม” เกิดขึ้นกับสังคมไทย....เขาผู้นั้นคือ นายป๋วย อึ๊งภากรณ์

กุชายชาญชาติเชื้อ	ชาติรี
กุเกิดมาก็ที-	หนึ่งแฮย
กุคาคก่อนสิ้นชี-	วาอาตม์
กุจักไว้ลายเวัย	โลกให้แลเห็น